

ΝΕΟΣ ΕΛΛΗΝΟΜΗΜΩΝ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΣΥΝΤΑΣΣΟΜΕΝΟΝ ΚΑΙ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ

ΥΠΟ

ΣΠΥΡ. Π. ΛΑΜΠΡΟΥ

7
—
1910

ΦΩΤΟΤΥΠΙΚΗ ΑΝΑΤΥΠΩΣΙΣ * 1969 * RÉIMPRESSION ANASTATIQUE
ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΒΑΣ. Ν. ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ ★ BAS. N. GRÉGORIADÈS

ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2008
ΙΟΑΝΝΙΝΑ 2008

ΣΥΜΜΕΛΤΑ

... Τὸ ἔτος τοῦ θανάτου τοῦ Αλεξανδροῦ Κομνηνοῦ.
Καὶ μετὰ τὴν ἀκριβῶσιν τοῦ χρόνου τῆς ὑπὸ τῶν Τούρκων ἀλώ-
σιας τῆς Τραπεζοῦντος ὡς συμβάσης μεταξὺ τῆς Ἡ Μαρτίου καὶ τῆς
21 Σεπτεμβρίου 1461 ("Ιδε Νέου Ἐλληνομήμονος Τόμ. Β' σ. 324
χ. ι.) ἀγνωστὸν είναι τὸ ἔτος τοῦ κατὰ διαταγὴν τοῦ Μωάμεθ γενο-
μένου φόνου τοῦ τιλευταίου αὐτοκράτορος Δανιὴλ τοῦ Κομνηνοῦ, ὃν
ὁ Fallmerayer (*Geschichte des Kaiserthums von Trapezunt.*
Ἐν Μονάχῳ. 1827 σ. 283 κ. ἐ.) ὄριζε ἐπελθόντα μεταξὺ τοῦ 1465
καὶ τοῦ 1467. 'Αλλ' ἀκριβῆ περὶ τοῦ χρόνου τοῦ γεγονότος τούτου
μανθάνομεν τὸ πρῶτον νῦν ἐκ δύο σημειωμάτων τοῦ φύλλου 3306 τοῦ
ὑπ' ἀρ. 172 Εὐαγγελίου τῆς Ἐμπορικῆς σχολῆς Χάλκης, ὅπερ ἐκ-
δίδω ἐνταῦθα ἐκ φωτογραφίας, ἢν κατὰ παράκλησιν μου ἔσται λέμε
προθύμως ὁ φίλος διευθυντὴς αὐτῆς κ. Νικόλαος Καπετανάκης. Καὶ
τὸ μὲν πρῶτον σημείωμα ἔχει ὡδεῖ· Κατὰ τὴν κείτην τοῦ Μαρτίου

μηνὸς τῆς ιατρικτιῶνος τοῦ Σεπτεμβρίου ἡμέρᾳ Σαββάτῳ
πικροτάτῳ ὥρᾳ γ' ἐκρατᾶθη ὁ ἄγιος ἡμῶν αὐθέντης καὶ
βασιλεὺς Τραπεζοῦντος κῦρος Δανιὴλ ὁ μέγας Κομνηνὸς ἐν
Ανδριουπόλει καθειρχθεὶς συν αλύσεσι ἐν τῷ πύργῳ. 'Αμέ-
σως δὲ κατωτέρῳ ἐπονται ἄλλῃ χειρὶ διὰ μεγαλειτέρων γραμμάτων,
τὰ ἔξης. 'Ἐν δὲ τῇ πρώτῃ Νοευρίου ἡμέρᾳ Κυριακῇ καὶ
ὥρᾳ τετάρτῃ τῆς νυκτὸς ἐτελειώθη τῷ ξίφει ὁ αὐτὸς, σὺν
ἄμα τοῖς τρισὶν αὐτοῦ υἱοῖς καὶ τῷ ἀνεψιῷ, τῷ , Σεπτεμβρίῳ ἴνδι-
κτιῶνος ιβῆς ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει. Τὰ δύο σημειώματα
ἴγραφησαν, ὡς διεκνύει ἡ γραφὴ, ἀνεξαρτήτως ἀπ' ἄλλήλων καὶ ὑπὸ²⁰⁰⁶
δύο διαφόρων χειρῶν, πιθανώτατα δὲ ἀμέσως μετὰ τὰ συμβάντα, περ
ῶν γίνεται ἐν αὐτοῖς λόγος. Τὸ δὲ ἀξιόπιστον αὐτῶν βεβαιοῦται καὶ
ὑπὸ τῆς ἀκριβείας περὶ τὴν ἴνδικτιῶνα, ἴνδεκάτην τοῦ ἔτους 8971,
ἥτοι τοῦ 1463 καὶ τὴν πρός ἡμέραν τῆς ἰδομάδος Σάββατον σύμ-

πτωσιν τῆς ἡμερομηνίας 26 Μαρτίου 1463. Ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ αὐτοῦ οὐ μειώματι ἔχομεν μόνον τὴν ἡμερομηνίαν τὸ Νοεμβρίου καὶ ἡμέραν Κυριακήν, λείπει δὲ τὸ ἄκρον κατίσεως καθέμου ἑτοῖς καὶ ἡ ἴνδικτιών. Ἀλλ᾽ εὐχόλως δυνάμεθα νὰ μύρωμεν τὸ ἑτοῖς, ἔχοντες δεδομένην τὴν ἡμερομηνίαν καὶ τὴν ἡμέραν τῆς ἰδομένδος. Πράγματι δὲ ἡ ἡ Νοεμβρίου συμπίπτει πρὸς Κυριακήν ἐν ᾧ τοις 1467. Κατὰ ταῦτα ὡς ἑτοῖς τοῦ φόνου τοῦ Δασιδ Καμνηνοῦ ἀποδεικνύεται τὸ τελευταῖον τῶν ἐτῶν, εἰς δὲ καταβίβαζει αὐτὸν ὁ Fallimerayer. Μανθάνομεν δὲ ἐκ τοῦ σημειώματος ἀκριβεστερα τῶν συνήθως φερομένων καὶ περὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μετὰ τοῦ Δασιδ συνθανατωθέντων οίκογενῶν. Δὲν πρέπει δὲ νὰ ἐκπλήξῃ ἡ περάλειψις τοῦ ἑτοῦς ἐν τῷ δευτέρῳ σημειώματι, ἵξηγουμένη ἐκ τῆς ἀνωτέρω γενομένης παρατηρήσιως, διτὶ τὸ σημείωμα τοῦτο εἶνε γεγραμμένον δι' ἑτέρας χειρός. Ἄρα πιθανώτατα ἐγράφη ἀμα τῷ φόνῳ τοῦ Δασιδ καὶ διὰ τοῦτο ὁ γράψας, παραλιπὼν τὸ ἑτοῖς, περιωρίσθη εἰς μόνην τὴν δῆλωσιν τῆς ἡμερομηνίας καὶ τῆς ἡμέρας τῆς ἰδομένδος.

— Μεία ἐπιστολὴ τοῦ Δομινίκου Γατελούζου. Ἐν τῷ φ. 16 τοῦ Ἀμβροσιακοῦ κώδικος F. 110 sup. ὑπάρχει πρόσθετον τεμάχιον χάρτου, ἵνα εὑρηται τὸ πρωτόγραφον ἐπιστολῆς τοῦ Δομινίκου Γατελούζου, περὶ ἣ; οὐδεὶς γίνεται λόγος ἐν τῷ Καταλόγῳ τῶν κ. κ. Bassi καὶ Martini. Ἔγει δὲ αὗτη ὁδε·

† Οἰκείει καὶ ἡγαπημένει μοι κῦρο Μανουὴλ Σοφιανὲ διαλεκουρίνους ὅποῦ σὲ εἶχον γράψει πρὸδιαβῶν; ἐὰν ἔνι ὅτι ἐποίησές μας τους, στείλε μάς τους ὅτι τόρι ἔνι ὁ καιρὸς καὶ γράψε μας καὶ τὸ κόστεον.

Δόμηνικος Γατελούζος αὐθέντης Μιτιλήνης:

Καὶ οὐδὲν μὲν ἀπορον, ὅτι οἱ ἐν Μυτιλήνῃ, Αἴνῳ, καὶ Σαμοθράκῃ ἀρχοντες Γατελούζοι, οἱ κηδεσται τῶν Παλαιολόγων, θλάσουν καὶ ἐγράφον τὴν Ἑλληνικήν. Ἐχομεν δὲ σωζομένην καὶ ἄλλην ἐπιστολὴν Γατελούζου Ἑλληνιστεὶ, τὴν ὥπ' ἴμεοῦ ἐκδοθείσαν ἐκ τοῦ ὥπ' ἀριθ. 152 κώδικος τῆς ἐν τῷ Ἀγίῳ Ὁρᾳ μονῆς Παντελεήμονος. Ταῦτην ἕξε δωκα τὸ πρῶτον ἐν τῷ Καταλόγῳ τῶν ἐν ταῖς βιβλιοθήκαις τοῦ Ἀγίου ὄρους Ἑλληνικῶν κωδίκων Τόμ. B' σ. 305 ἀρ. 52, ὅπου προ-

έγραψ' αὐτὴν, εἰς τὸν Δωρινίκον Γατελούζον· ἂλλ' ἐν τῷ Νέῳ Ἐλληνομνήμονι Τόμ. Σ' σ. 41 ἀπέδωκ' αὐτὴν εἰς τὸν Φραγκίσκον Γατελούζον, ὁ δὲ κ. Οὐδόλιαν Μίλλερ ἔξηγεγκεν ἐν τῷ Νέῳ Ἐλληνομνήμονι Τόμ. Σ' σ. 491 κ. ἡ. τὴν γνώμην, ὅτι ταύτην ἔγραψεν ὁ Δορῖνος Γατελούζος. "Η δέ" ἐνταῦθα τὸ πρῶτον ἐκδιδομένη ἐπιστολὴ εἶναι πολὺ ἔκεινης περιηργοτέρως ὡς πρὸς τὴν γλωσσαν, ἥτις εἶναι ἡ δημώδης τῶν τότε χρόνων. Περίεργον δὲ εἶναι καὶ τὸ περιεχόμενον αὐτῆς, ἡ παραγγελίη παρασκευῆς λεκουρίνων. Εἶναι δὲ λεκουρίνοις τὰ ἄλλως λεγόμενα "νήτικα. "Ἐν τῷ τοῦ Καισαρίου Δαπόντε «Κανόνι περιεκτικῷ πολλῶν ἔξαιρέτων πραγμάτων», ὑμνοῦνται μεταξὺ τῶν ἄλλων καὶ οἱ νήτικοι ἐκεῖνοι λεκουρίνοι. "Ιδε Λάμπρου Κατάλογος τῶν ἐν ταῖς βιβλιοθήκαις τοῦ Ἀγίου ὄρους Ἑλληνικῶν κωδίκων Τόμ. Β' σ. 167 ἀρ. 536, 6 κατὰ τὴν παραλλαγὴν ἀπὸ τῆς ἐκδόσιως **Γαβριὴλ Σοφοκλέους** ἐν Κήπῳ χαρίτων. Ἀθήνησι. 1880 σ. 286 κ. ἡ. "Ἐντεῦθεν δυνάμεθα νὰ ἴξαγχγωμεν, ὅτι ἐν Αἰνῷ εὑρίσκετο ὁ Μανουὴλ Σοφιανὸς, εἰς ὃν ἰδόθη ὑπὸ τοῦ Γατελούζου ἡ παραγγελία. "Ἄγνωστον δὲ, ἀν οὔτος ἡτο ἐκ τοῦ αὐτοῦ οἴκου, ἢ οὐ κατέγετο ὁ περὶ τὰ τίλη τοῦ δεκάτου ἵκτου αἰώνος Χίος συλλογεὺς ἀργακίων ἐπιγραφῶν Νικόλαος Σοφιανός, περὶ οὗ ίδε Νίον Ἐλληνομνήμονα Τόμ. Α' σ. 270, 274, 387, 410 κ. ἡ., ἡ οἱ ἄλλοι τὸ αὐτὸ οίκογενειακὸν ἐπώνυμον φέροντες λόγιοι.

— **Περὶ κλήσεως τόπων τενῶν.** "Ἅπο τὴν ἐπιγραφὴν ταύτην φέρονται ἐν φ. 206 τοῦ Βιενναίου κώδικος Theologicus græcicus CCIII, χαρτφου, γεγραμμένου περὶ τὸν δέκατον τέταρτον αἰῶνα, τάδε· «Οτι δὲ πολλοὶ τόποι ἀπὸ φυτῶν ἔσχον τὰς κλήσεις ὡς καὶ ἡ Κοτινοῦσα δῆλον. Οὔτω γὰρ καὶ ἡ Ἐρεικοῦσα λέγεται διὰ τὰς ἐν αὐτῇ ἔρεικας καὶ ἡ Μίλητος Πιτυοῦσα (κῶδ. πιτιοῦσα) ποτὲ διὰ τὰς πιτιοὺς ἐκλήθη. Καὶ ἐν Ἀθήναις δὲ πολλοὶ τόποι ἐντεῦθεν ἐκλήθησαν, ὡς ὁ Ῥαμνοῦς (κῶδ. ἡ ραμνοῦσα) ἀπὸ τῶν ἐκεῖ ῥάμνων καὶ ἀπὸ τῶν μυρρινῶν ὁ Μυρρινοῦς (κῶδ. ἡ Μυρρινούσιοι). Καὶ ἡ ποντικὴ δὲ Κερασοῦς ἀπὸ τῶν φυτῶν τῶν κεράσων κέκληται».

— **Διερθρωσις εἰς τὸν Κεράρηνόν.** Παρὰ τῷ Κεράρηνῳ ^{αριθ.} ιαδ. Βόνης Τόμ. Β' σ. 340, 18 ἀναγινώσκομεν τάδε περὶ τῆς ὑπὸ Νικηφόρου τοῦ Φωκᾶ ἀλώσεως τοῦ Χάνδακος· Τῇ ζ· δὲ τοῦ Μαρτίου μηνὸς, τῆς ιδ· Ἰνδικτιῶνος, καὶ τὴν πάσῶν ὁχυρωτέ-

ραν πόλιν, ἵν εγχωρίως Χάνδακα ἐκάλυψεν πεπορθηκώς.... Άλλα, γνωστοῦ ὄντος, ὅτι ἀλλωσι τοῦ Χάνδακος ὑπὸ τοῦ Νικηφόρου ἔγεινε τῷ 961, δὲν συμπίπτει ἡ ἴνδικτιῶν ιδ', ἀλλ' ἔχομεν κατ' ἔκεινο τὸ ἰτος ἴνδικτιῶνα δ'. Τοῦτον δὲ τὸν ἀριθμὸν εὑρίσκομεν πράματι ἐν τῷ χώδικι C (Coislinianus 136) καὶ τοῦτον πρέπει νάποκα-ταστήσωμεν ἐν τῷ κειμένῳ.

— **Πέθεν ἦ τοπωνυμίας Καπανδρίτης**: "Ηδη ἐν τῇ Ἰαζιπραγματείᾳ Ἡ ὄνοματολογία τῆς Ἀττικῆς καὶ ἡ εἰς τὴν χώραν ἐποίησις τῶν Ἀλβανῶν ἐν τῇ Ἐπετηρίδι τοῦ Παρνασσοῦ" Ετ. Α' (1896) σ. 161 (χωριστοῦ τεύχους σ. 8), εἶχον παρατηρήσει, ὅτι ἔκτος ἄλλων τινῶν τοπωνυμιῶν τῆς Ἀττικῆς καὶ τὸ δνομα τοῦ χωρίου Καπανδρίτη εἶνε βιζαντιακόν. Ὑπέμνησε δὲ τὸν κατὰ τὸν δεκάτον αἰώνα μνημονευόμενον μεγαλεπιφανέστατον Ἀλέξιον Κα-πανδρίτην, οὐ γίνεται μνεῖα ἐν τινὶ ψηφίσματι πολιτικῶν δικαιστῶν περὶ συγγενείας (Πάλλη καὶ Ποτλῆ Σύνταγμα τῶν θείων καὶ θερῶν κανόνων Τόμ. Ε' σ. 39δ). Προσέθετον δ' ὅτι πιθανῶς τὸ οἰκογενειακὸν τοῦτο δνομα ἔφερε τὸ ἀττικὸν χωρίον τούλαχιστον ἥδη κατὰ τὰς ἀργάς τοῦ δεκάτου τρίτου αἰώνος, ἢν ὄρθως ἀνεγγωρίσθη, ως ἐπραξεὶ τοῦτο πρῶτος ὁ Νεροῦτος (Χριστιανικαὶ Ἀθῆναι ἐν τῷ Δελτίῳ τῆς Ἰστορικῆς καὶ θνολογικῆς ἱστορείας Τόμ. Ε' σ. 68), ὅπο τὸν παρεφθαρμένον τύπον Chandebrile ἐν τῇ πρὸς Βεράρδον τὸν πρῶτον Λατίνον ἐπίσκοπον Ἀθηνῶν ἐν ἑταὶ 1208 γραφείσῃ ἐπιστολῇ τοῦ πάπα Ἰννοκεντίου Γ', ἐν ᾧ ἀναγράφονται διάφοροι τοπωνυμίαι τῆς Ἀττικῆς (Migne Λατινικῆς πατρολογίας Τόμ. ΣΙΕ' σ. 1560). Τώρα δὲ προσέθετο καὶ ἄλλον Βιζαντίνον Καπανδρίτην, οὐ τὸ δνομα εὑρίσκεται ἐν ἐπιγραφῇ ἐγκεχωριαγμένῃ ἐπὶ ἐπιθέματος σαρκοφάγου, ἢν εἶδεν ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ παρὰ τὸ φρούριον τῆς Θεσσαλονίκης Τεκὲ τῶν Δερβισῶν ὁ Γάλλος ἀββᾶς Duchesne τῷ 1874 (Mission au Mont Athos ἐν τοῖς Archives des missions scientifiques τοῦ 1875 Τόμ. Α' σ. 263). 'Ανεδημοτεύθη δ' ἡ ἐπιγραφὴ αὕτη ὑπὲ Μαργ. Δῆμιτσα (Ἡ Μακεδονία ἐν λίθοις φθεγγομένοις καὶ μνημείοις σωζομένοις. Ἐν Ἀθήναις. 1896 Τόμ. Α' σ. 544). Θέλει δὲ τὸ ἴνδιαφέρον ἡμᾶς μέρος τῆς ἐπιγραφῆς ὡδε... τάφος-έκρυψεν ἐνδον τὸν Καπανδρίτον γόνον-ἀνδρός μεχίστου τῷ κλέει Σκουταρίου. Τὴν ἐπιγραφὴν ταύτην ἔξεδωκεν ὁ Duchesne διὰ μι-

κρῶν γραμμάτων, ἀναγαγών αὐτὴν εἰς τὸν δόκατον τρίτον αἰώνα· 'Αλλὰ προφανῶς η̄ λέξις Καλανδρίτον παρανγνώσθη, καὶ ὅρθῶς ὁ Δῆμιτος παρεπήρησε τάδε· «Ἐν τῷ δὲ στίχῳ η̄ λέξις Καλανδρίτον φαίνεται μοι διορθωτικά η̄ λέξις Καλανδρίτου» διότι αἱ κατὰ γενικὴν ἐκφερόμεναι λέξις ἀνδρὸς μεγίστου ἐν τῷ ἐπομένῳ στίχῳ ἀπαιτοῦσι γενικὴν καὶ σύχι αἰτιατικὴν.

— **Όνόματα χορῶν δημωδῶν.** 'Εκ τοῦ προγράμματος χορευτικῆς ἑσπερίδος τοῦ Πανηπαιρωτικοῦ συλλόγου Ζαλόγγου, δοθείσης τῇ 19 Φεβρουαρίου 1910 ἐν τῇ μεγάλῃ αίθουσῃ τοῦ δημαρχείου Ἀθηνῶν, παραλαμβάνομεν τὰ ἔξι ὄνόματα δημωδῶν χορῶν· Τζαβέλλαινα (Ζαλόγγου), Σάλωνα, Μπεράτι, Γαϊτανάκι, Ιρίδας, Άετδος, Καλαματιανὸς, Κρυπτικὸς, Παπαδιὰ, Νταβέλης, Χειμάρας. Χόρεύουν τὰ Κλεφτόπουλα, Τσάμικος, Γέρων Δάμου, Πολίτικος, Αρβανίτικος, Χορὸς τοῦ Ζαλόγγου.

— **III παρά Ψωματίσιος χρῆσις τοῦ ἀετοῦ ἀντὶ σημαντίσιας.** 'Ο συνάδειλφος κ. Σπυρ. Βάσος ἔγραψε μοι τὰ ἔξι· «Ηἱρι τῆς τοῦ ἀετοῦ ἀντὶ σημαίας ἐν τοῖς Ρωμαϊκοῖς στρατεύμασι χρήσιας μαρτυρεῖ ὁ Πλίνιος (Nat. Hist. X § 16) ὅτι καὶ πρὸ τοῦ Μαρίου ὑπῆρχεν ἡ τοιαύτη χρῆσις, σὺν τῷ ἀετῷ δὲ ὅμως ἐγίνετο καὶ ἄλλων ζωϊκῶν ὁμοιωμάτων ἀντὶ σημαιῶν χρῆσις, οἷα ἡπαντιού, τινοταυρί, equi aprique. 'Ολίγοις δὲ ὅμως ἐτειπο πρότερον τοῦ Μαρίου κατὰ τὸν προαιρημένον συγγραφέα, ἥρξαντο τὰ ἄλλα ἐν ὡρῷ μάχης νὰ καταλείπωνται ἐν τῷ στρατοπέδῳ, μόνος δὲ ὁ ἀετὸς νὰ φέρηται εἰς τὴν παράταξιν. Τέλος δὲ ὁ Μέριος δῆλως ἐκείνα κατήργησε καὶ μόνον τὸν ἀετὸν Ρωμαϊκὴν σημαίαν κατέστησεν.

— **Πρόσθετα περὶ τῆς ἐπιστολῆς τοῦ Μάκνουχὴλ Παλαιολόγου πρὸς τοὺς Σκεναέους.** Περὶ τῆς ἐπιστολῆς ταύτης, ἣν έξέδωκα ἐν Νέφ Ελληνομυνήμονι Τόμ. Σ' σ. 102 κ. ἐ., ὁ κ. Παῦλος Μαρτ., ἀναλύων τὰ περιεχόμενα τοῦ τεύχους ἔκεινου ἐν τῇ Byzantinische Zeitschrift Τόμ. ΙΘ' σ. 251 σημειόνει, ὅτι ἡτο ἡδη προεκδεδομένη ὑπὸ τοῦ Ἰωσήφ Müller ἐν τοῖς Documenti sulle relazioni delle città Toscane coll'Oriente. 'Ἐν Φλωρεντίᾳ 1879 σ. 149 κ. ἐ. Προσθέτει δὲ καὶ τάδε· «Τὸ ὅτι ὁ αὐτοκράτωρ δὲν ὑπογράψει διὰ τοῦ ὄνοματος αὐτοῦ, ἀλλὰ μόνον διὰ τοῦ μηνὸς καὶ τῆς ἴνδικτιθνος, ὅπερ φαίνεται ἐξεγείραν τὴν ἀπορίαν τοῦ Λάρ-

πρου, ἀνταποκρίνεται ἔχρισθαι πρός τὸ ἐπιστολικὸν ὄφρος ε. 'Αλλ' ὁ ἴντυρισμὸς αὐτοῦ οὗτος δὲν ἔγειρι ὄφρως. ἐπιδὴν ἔχομεν ἐπιστολὰς Βυζαντίνων ἡγεμόνων φερούσας, τὴν ὑπογραφὴν αὐτῶν, οἷς ἐπὶ παραδείγματι ἐπτὰ τοιχύτα τοῦ διεπόστου Πελοποννήσου Θεοδώρου Παλαιολόγου, καὶ ἔχω ἀντεγγραψμένας ἐκ τῶν ἀργείων τοῦ Ταυρίου. Περὶ τοῦ αὐτοῦ ψηφισμάτος ἔγραψε μοι ὁ κ. Σ. Ἀριστάρχης τῇ 7 Μαΐου τέσσερας. 'Εάν ἡ ἐπιστολὴ Μακνουήλ τοῦ Παλαιολόγου πρὸς τοὺς Σιναϊους παραδόξως δὲν φέρει τὴν ὑπογραφὴν τοῦ αὐτοκράτορος, ἀλλὰ περιέργου μόνον μανολογίαν ἴρυθράν, οὐδεὶς φόγος' διότι καὶ ἐν τισιν ἐπισημοις πατριαρχικοῖς Ἕγγράφοις φέρουσιν ἐν προμετωπίδι τὸ ταῦτα πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως κανίκλωμα. ὅπως ἐνταῦθα τὸ τοῦ αὐτοκράτορος, σημειοῦνται ἐν τέλει διὰ τιμίας πατριαρχικῆς χειρόδος ἀντὶ ὑπογραφῆς καὶ μόνον τὰ ἐν μηνὶ (τάδε), ἵδικτιῶνος (δεῖνα) ε. 'Αλλὰ καὶ πρὸς ταῦτ' ἀντιπαρατηρῶ, ὅτι ἡ ἐπιστολὴ τοῦ Μακνουήλ Παλαιολόγου δὲν φέρει ἐπὶ κεφαλῆς κανίκλωμα. 'Ἐν τέλει σημειώνω, ὅτι ἡ ἐμὴ ἐκδοσίς ἔχει ἵκανάς ὄρθιογραφικάς διαφορὰς ἀπὸ τῆς τοῦ Müller, πιστοτέρα αὐτῆς οὖσα. Διսτυχῶς δ' ὅμως παρειςέφρησάν τινα παροφάματα, ἀτινα καὶ ἐπανορθόνω ἐνταῦθα. 'Ἐλ σελ. 102 στ. 7 ἀντὶ precepimus γράψει perceperimus. 'Ἐν στ. 12 ἀντὶ consequemini γράψει consequimini. 'Ἐν στ. 13 ἀντὶ modicum γράψει modicam. 'Ἐν στ. 15 ἀντὶ trasmitere γράψει transmitemere. 'Ἐν σελ. 103 στ. 2 ἀντὶ longiore γράψει longiori.

— 'Ελληνές κύρεις κωδίκων. Εἰς τὰς 'Ελληνίδας χυρίας κωδίκων (Σπυρ. Π. Λάμπρου 'Ελληνίδες βιβλιογράφοι καὶ κύριαι κωδίκων ἐν τῇ 'Επιτηρίδι τοῦ 'Εθνικοῦ Πανεπιστημίου 1903 καὶ ἐν χωριστῷ τεύχει. Πρβλ. Νέου 'Ελληνομνήματος Τόμ. Γ' σ. 250 κ. ἱ. Τόμ. Δ' σ. 377 κ. ἱ., 460. N. Βέρην ἐν Ποικίλφ 'Ημερολογίφ Κατίνας 'Ηλιακοπούλου 'Ετ. Α' 1905 σ. 54 κ. ἱ. καὶ ἐν χωριστῷ τεύχει καὶ 'Ετ. Β' 1906 σ. 250 κ. ἱ.) προσθετέα καὶ ἡ Εἰρήνη ἡ κεκτημένη ποτὲ τὸν ὑπ' ἀρ. 27 Κρομβελλιανὸν κωδίκα τῆς Βοδληιανῆς ἐν 'Οξωνίφ βιβλιοθήκης. Καὶ δὴ παρὰ τῷ Catalogi codicium manuscriptorum bibliothecae Bodleianae pars prima. 'Ἐν 'Οξωνίφ. 1853 σ. 466) περὶ τοῦ κώδικος τούτου, γεγραμμένου ἐπὶ περγαμηνῆς τὸν ἐνδίκατον αἰώνα καὶ παρεχούντος Εὐαγγελίου κατὰ τὰς ἀναγνώσεις, ἀναγινώσκομεν τάδε olim re-

eulium Ireneis cuiusdam. Ἀλλὰ δυστυχώς δὲ παρατίθεται τὸ σημείωμα τῆς εἰρημένης Εἰρήνης οὐδὲ ἀναγράφεται τίνος αἰῶνος εἶναι. Μετὰ δὲ τὴν Εἰρήνην ὁ κώδιξ περιττάθειν εἰς Ἀντώνιον μοναχὸν καὶ πρωτοσύγχελλον, εἰς δὲ τὴν Κρομβελλιανὴν συλλογὴν τῆς Βοδληιανῆς προσεκομίσθη ἐκ τοῦ Ἀγίου ὄρους τῷ 1727.

Ομοίως δὲ προσθετέα καὶ ἡ Ζωὴ ἡ συντελέσσασα εἰς τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς γραφῆς τοῦ ἐν ἑταῖ 1185 γραφέντος Εὐαγγελίου ὑπ' ἄρ. Additional 28817 τοῦ Βρεττανικοῦ μουσείου. Ἐν τούτῳ εὑρίσκεται τὸ σημείωμα τόδι: Ἐτελειώθη ἢ βίβλος παρὰ βοηθείας κυροῦ Θεοδώρου τοῦ Καραβδ. καὶ τῆς συμβίου αὐτοῦ κυρᾶς Ζωῆς. Τὸ σημείωμα τοῦτο ἡ δεσποινὶς Vogel (Die griechischen Schreiber des Mittelalters und der Renaissance σ. 235 σημ. 7) θεωρεῖ μεταγενέστερον· ἀλλὰ πρός τε βεβαιώσιν τοῦ ισχυρισμοῦ τούτου καὶ πρὸς ἐπανόρθωσιν καὶ συμπλήρωσιν τοῦ ἐπανύμου τοῦ συζύγου εἶναι ἀνάγκη αὐτοφίας τοῦ κώδικος.

— Σημαΐζει τὸ οἰκόσημόν τοῦ. Ἐν ἐπιγραφῇ τοῦ Καρόλου Θεοπήτα, τοῦ κατὰ τὸν δέκατον τέταρτον αἰῶνα μεσοῦντα ἡγεμόνος τῆς Ἀλβανίας, ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Βελεγράδων, ἰδοθείσῃ ὑπὸ τοῦ κ. Σ. Ἀριστάρχη ἐν τῷ Ἑλληνικῷ Φιλολογικῷ Συλλόγῳ Κωνσταντινούπολεως τόμ. II' (1878-9) σ. 97 φέρονται τὰ ἔξης: Ἐτοῦτα τὰ σημάδηνα αὐθέντου μεγάλου Κάρλα Θεοπήτα. Εἶναι δὲ γεγραμμένα ταῦτα ἐπὶ πλακός, ἵφ' ἡς ἀπεικονίζεται τὸ οἰκόσημον τοῦ Ἀλβανοῦ ἡγεμόνος, ὅπερ καὶ περιγράφει ὁ κ. Ἀριστάρχης ἐνθ' ἀν. Περὶ δὲ τῆς λέξεως σημείουν ὡς σημαίνούσης τὸ οἰκόσημον ἔδει Νέου Ἑλληνομυήμονος Τόμ. 5' σ. 104 κ. ἐ.

— Ἐπιγραφικὸν χάραγμα ἐν τῷ ναῷ τοῦ Σουνέου. Ἐν βορείῳ παραστάδι τοῦ ναοῦ τοῦ Σουνίου ἀνέγνων ἐπιγραφικὸν χάραγμα δι' ὁξείος ἐργαλείου, οὐ, ἀμυδροῦ ὄντος, διαγινώσκονται τὰ ἔξης μόνον ... ΟΥ ΥΙΟΣ...ΔΗΛ...ΟΣ ΑΝΤΙΟΧΟΣ.

— Τὸ ὄνομα τοῦ Ἀλφειοῦ Καρβεούντα. Ὁ ἔφορος τῶν ἀρχαιοτήτων κ. Ἀνδρέας Σκιάτης ἔγραψε μοι τῇ 29 Μαρτίου τάδε: «Βλέπων ἐν τῷ ὄμετέρῳ Νίψι Ἑλληνομυήμονι Τόμ. 5' σ. 328, διτι ὁ Ἀλφειός ἡ τις τῶν παραποτάμων αὐτοῦ ἱκλήθη ὑπὸ τῶν Φράγκων Charbon ἡ siunera di Carbone ἡ Karbone, γορίζω χρήσιμον πρὸς ἐρμηνείαν τοῦ ὄνόματος τούτου νόμακον ἀνακοινώσω ὑμεῖν,

ὅτι παρὰ τὴν ἀρχαίαν· Ὁλομπίαν οἱ ἐκπεφωθεῖν τοῦ Κλαδίου γῆλοφοι ἔγχρυπτουσιν ἐν τοῖς ἔγκέτοις αὐτῶν στρώματα γαιανθράκων, συγγάκις δὲ μετὰ πλημμυρῶν εὑρίσκονται ἐν τῇ κοίτῃ τοῦ ποταμοῦ τούτου εὔμεγέθη τεμάχια ἐν τῶν προειρημένων γαιανθρακοφόρων στρωμάτων, ἀποκεκομμένα ἐκ τῶν κλιτύων τῶν παρακειμένων ὑψώματων. Πέρυσιν εἶδον ἔγώ αὐτὸς ἐν τῇ κοίτῃ τοῦ Κλαδίου πλέκανθράκων ἔγουστην βάρος πλέον τῶν πέντε ὄκταδων, ἔμαθον δὲ, ὅτι τοιεῦτα τεμάχια συλλέγονται ἐνίστε οἱ ἐπιγάριοι καὶ χρησιμοποιοῦσιν ἐν ταῖς σίκιδις αὐτῶν πρὸς καῦσιν παρὰ τὴν δυσαδίαν τῶν ἐξ αὐτῶν ἀναδιδομένων σερίων. Ἐπ' ἐσχάτων δὲ εὐρέθη γαιανθρακοφόρον τρῶμα ἵκανως παχὺ καὶ ἐν τοις φρέσταις ἀνορυγθέντι ὑπὸ τῆς Ἀργιολογικῆς ἐταιρείας ἐπὶ τοῦ λόφου, ἐφ' οὐ εἰνε ἐκτισμένον τὸ μουσεῖον. Ἄφ' οὐ λοιπὸν Κυριακός ὁ Ἀγκωνίτης ἀναρρίψει ὡς περαποτάμευς τοῦ Ἀλφειοῦ πρώτον Argyropolaitoη, secondum Liegiōn, tertium Karbona, νομίζω, ὅτι οἱ μὲν πρῶτοι δύνανται νὰ ταῦτισθῶσι πρὸς τὸν Λάδωνα καὶ τὸν Ἐρύμανθον, ὁ δὲ τρίτος πρὸς τὸν Κλαδίον, ἐξ οὐ εἰνε δυνατὸν νὰ μετεδόθη τὸ δνομα Karbona καὶ εἰς τὸν Ἀλφειόν. Ἔνδειχεται δὲ δύμας καὶ αὐτὸς ὁ Ἀλφειός νά ἔτυγεν ἐξ ἀρχῆς τῆς προεωνυμίας ταύτης, διότι καὶ τῶν παρ' αὐτὸν γηλόφων ἡ γεωλογικὴ σύστασις φαίνεται ὁμοία καὶ ίσως καὶ ἐν τῷ ῥεύματι αὐτοῦ εὑρίσκονται γαιανθράκες ὡς ἐν τῷ Κλαδίῳ. Ἡ θιθνῶς δὲ καὶ οἱ τόποι οἱ φέροντες τὸ δνομα Karboύνι. Ἡ Karboύναρι ἔχουσιν ἐπονομασθῆ ἐκ γαιανθρακοφόρων στρωμάτων εὑρισκομένων ἐν αὐτοῖς.

Ο δὲ κ. Δημ. Χρ. Δουκάκης ἐπέστειλε τῇ 20 Μαρτίου τάδε· «Ἀναγνοῦς τὰ ἐν τῷ Νέῳ Ἐλληνομνήμονι Τόμ. 5' σ. 328, ὅτι παρὰ τοῖς Φράγκοις ὁ Ἀλφειός ἐκάλετο Charbon, καθὼς βλέπομεν εἰς τὸ Χρονικὸν τοῦ Μορέως, σᾶς καθιστῷ γνωστὸν, ὅτι καὶ ἐν Καλάμαις ἀναθεν τοῦ ποταμοῦ Νέδωνος ὑπάρχει τοποθεσία φέρουσα τὸ δνομα Karboύνι. Ἐπὶ τῆς τοποθεσίας ταύτης ὑπάρχει ἡρεπιωμένον μονύδριον ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν τοῦ Ἅγιου Ιωάννου τοῦ Θεολόγου. Ἐντὸς τῆς ἀχυβάδδος τοῦ ιεροῦ ἡτο ἵντετοιχισμένη ἐπιγραφὴ, ἣν ὁ ἔφορος τῶν ἀρχαιοτήτων κ. Ἀνδρέας Σκιδές ἀπετείγεσα καὶ μετεκόμισεν εἰς τὸ ἀρχαιολογικὸν μουσεῖον, εἰνε δὲ ἡ Ἑγήσιος Ἅγαθη τύχη. Ἐτους ἔξηκοστοῦ καὶ πρώτου ἀπὸ τῆς τοῦ θεοῦ Σεbastοῦ ἐπιδημίας πρὸ δεκαεξιὲ καλενδῶν Δεκεμβρίων, ἥτις

έστι γενέθλιος. Είναι δὲ ἀνέκδοτος καὶ εὑρήται καταγεγραμμένη ἐν τῷ εύρετηρίῳ τοῦ ἐπιγραφικοῦ μουσείου ὑπὸ ἀρ. 187. Ἰδε τῶν ἴμων Μεσσηνιακῶν Τεῦχ. Α' σ. 37».

— 'Επανόρθωσις ἐπιγραφῆς ἐκ Σαμοθράκης. 'Ο ίντι Ρώμη φίλος κ. Οὐιλλιάμ Μίλλερ ἐπέστειλε μοι τῇ 15 Ιουνίου τάδε·

«Ἐν τοῖς Annali dell'Istituto Τόμ. ΓΔ' (1842) σ. 141 καὶ Tavole d'aggiunta P 3 ὑπάρχει ἐκδεδομένη ἐπιγραφὴ ἐκ Σαμοθράκης, ἀναφέρουσα τὸν γνωστὸν λόγιον Ἱωάννην Λάσκαριν Ρυνδακηνόν. Οὗ διὰ ἔκδοὺς αυτὴν λέγει, ὅτι τὸ ἔτος αὐτῆς εἶναι τὸ σφετερό = 6905, ἦτοι ἀπὸ Χριστοῦ 1396-7. Άλλα τώρα γνωσκομεν, ὅτι ὁ Ἱωάννης Λάσκαρις Ρυνδακηνός ἦτο ἐπαργυρος (praelectus) τῆς Σαμοθράκης τῷ 1844 ("Ιδε Κύρρεων Αγκωνέτην παρὰ τῷ A. Conze, A. Hauser καὶ G. Niemann Archaeologische Untersuchungen auf Samothrake Τόμ. Α' σ. 1 πμ. I) καὶ ὅτι ἦτο ἀκόμη τῷ 1461 ("Ιδε Pius II παρὰ Raynaldus Annales Ecclesiastici Τόμ. I' σ. 285 - 6). Ἄρα πρέπει νὰ διορθώσωμεν, σφετερό = 6963, ἦτοι 1454-5, ὅτε οι Γατελούζοι ἐδυνάστευσαν ἀκόμη τὴν Σαμοθράκην. Καὶ τὸ μὲν εἰς τῆς ἐπιγραφῆς κατὰ τὴν ἐν τοῖς Annali ἐκδοσιν εἶναι αφίλμα ἀντὶ τοῦ ξ., ἐν δὲ τῇ Tavola d'aggiunta P 3 φαίνεται πράγματι μετὰ τὸ εἴν γ.

— Διερθώσεις εἰς τὴν θετήγησαν Μανουὴλ τοῦ Ικονιθέου. 'Ο συνάδελφος καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου κ. Σπυρ. Βάσοντας ἐστειλέ μοι τὰ ἔξης· «Ἐν τῇ Μανουὴλ Κορινθίου τοῦ Μεγάλου βότορος διηγήσαι (Νέου Έλληνομυνήματος Τόμ. Β' σ. 409 κ. ί.) διορθωτία τάδε· Σελ. 410,15 γρ. <ίν> καίτοι κεκτημένος.—Σελ. 411,12 γρ. πρὸς τὸν τοῦ Κυρίου διαταγὴν τε καὶ ἀποστολήν.—Σελ. 413,15. γρ. ἐν ταύτῃ δὲ τις χήρα ἦν δονομα Σαμψουάρα, ἥτις.—Σελ. 415,17 γρ. θερμῶς <έν>έκειτο δεομένην.—Σελ. 419,7 γρ. Καλῶς οἴκεις . . . ἐν ἑπτά ἡδη ἔτεσι. Σύ, παντάνασσα . . . —Σελ. 421,12. 'Ορθῶς ἔχει τὸ παραδεδομένον παρασυρεῖς.—Σελ. 423,12 γρ. μέγα πένθος ἐπ' αὐτῇ τετελεκώς.—Σελ. 425,25 γρ. λέγεται γάρ . . . μηδένα τῦψας οἴκεια χειρὶ.—Σελ. 427,24 κ. ί. ίσως γρ. ἀπέρ ἀνωθεν 2000. καταλέμπεται ταῖς . . . ψυχαῖς <τὸ μὲν> διὰ τῆς παναγνοτάτης θυσίας . . . ἐπὶ γῆς τόπον, τῷ οὐεταρίῳ κατὰ Σ.

Λάζαρον ήγουν). . . — Τὰ ἀπό σελ. 428,4 χρήζουσι διορθώσια. — Σελ. 429,15 γρ. Ιωάννης ὄψιν. — Σελ. 429,26 κ. ί. στικτίον ὡδεῖς ή μὲν γάρ, ίνα . . . εἰπω, ἐπάρχει ἀγγελοι, ἀρχάγγελοι, ἀρχαῖς ή δὲ ἀνωτέρω ταῦταις καὶ ὡς εἰπεῖν ἀυλοτέρα ἔστιν ἔξουσιαι . . . κυριάττες· ή δ' αὖ ἀνωτέρα . . . ἔστι θρόνοι κτλ. — Η δὲ αὐταῖς ή μὲν ὑπάρχει ἀγγελοι κτλ. ή δὲ . . . ἀυλοτέρα ἔστιν ἔξουσιαι κτλ., ή δ' αὖ ἀνωτέρω ἔστι θρόνοι κτλ. — Σελ. 431,14 ὄρθως οἶναι παραδεδόμενον τὸ ἔκχεον ὡς προτακτικὴ τοῦ ἀριστου ἔξεχεα . . .

— **Προσθήκη εἰς τὰ Γατελούζεακά.** 'Ο ίν Πώμη φίλος κ. Οὐλλιάμ Μίλλιερ ἔγραψεν ἀπὸ 25 Φεβρουαρίου τάδε: «Περὶ τῶν Γατελούζων ἱμαθῶν ἐκ Μονοίκου (Monaco) καὶ Νικαιας τῆς Γαλλίας, διτὶ ὁ Πέτρος de Grimaldi, υἱὸς τοῦ Ἰωάννου de Beuil, αὐθίντου τῆς Νικαιας, εἰχε βεβαίως θυγατέρα Bonne, ἀλλ' αὕτη εἶχεν ὡς σύζυγον τὸν Λουδοβίκον Cossa αὐθίντην τῆς Βίρυνς. 'Ιδε P. Anselme Histoire généalogique et chronologique de la maison de France Τόμ. Δ' σ. 500 κ. ί.). Μαζ φαίνεται λοιπόν, διτὶ ὑπάρχει σύγχυσις ἐν τοις περὶ τοῦ γάμου τῆς θυγατρὸς τοῦ Φραγκίσκου Β' Γατελούζου καὶ τοῦ Πέτρου Γριμάλδη».

— **Τὸ πλήρες ὄνομα τοῦ ιστορικοῦ Κριτοβούλου.** 'Ο αὐτός μοι ἔγραψεν ὃπο τὴν αὐτὴν ἡμερομηνίαν τάδε: «Δὲν εἰξέρω, ἂν ἴχη παρατηρήσει κανεὶς, διτὶ Κυριακὸς ή Ἀγκωνίτης μᾶς ἀναφέρει τὸ πλήρες ὄνομα τοῦ ιστορικοῦ Κριτοβούλου τοῦ Ἰμβρίου. Καὶ δὴ λέγει, διτὶ ίν Ἰμβρῳ ὀδηγήθη τὸν Σεπτέμβριον 1444 ὃπο Imbriole nobili Hermodoro Michaelē Critobulo, προσθέτει δὲ διτὶ οὗτος ἡτο doctissimus. 'Ιδε Εκυρεακὸν παρὰ τῷ Ziebarth Eine Inschriftenhandschrift der Hamburger Stadtbibliothek. 1903 σ. 15».

— **Παράλειψες ἐν τῇ ἐπιγραφῇ τοῦ Πλαντζιόνιφου Μαλατέστα.** 'Ο ίν Κωνσταντινουπόλει μίγας λογοθέτης κ. Στ. Ἀριστάρχης ἔγραψε μοι τῇ 7 Μαΐου τάδε: «Ἐκ τῆς ίν τῷ Νέῳ Ἐλληνομνήμονι Τόμ. Σ' σ. 105-6 δημοσιευθείσης ἐπιγραφῆς τοῦ Λατίνου μητροπολίτου Παλαιῶν Πατρῶν Πλαντζιόνιφου Μαλατέστα ἔξεπεσεν ἡ λέξις ἔκτῳ, ἡ ἀναγινωσκομένη ίν C. I. G. 8776, ω; καὶ ίν Τόμῳ Γ' Πίν. 85 τῆς Expédition scientifique de Morée, καθ'

ὅσον μάλιστα ἡ περὶ τοῦ διαιληφθέντος μητροπολίτου ἀνακαίνιοις τοῦ ἐν Πάτραις ναοῦ τῶν Ἅγιών Ἀνδρέου καὶ τῆς Ἅγιας Σοφίας ἔγενετο πράγματι τῷ 1426 καὶ οὐχὶ τῷ 1420. Ὁρα καὶ E. Gerland Neue Quellen zur Geschichte des lateinischen Erzbistums Patras. Ἐν Λειψίᾳ 1903 σ. 65. — Hopf Geschichte Griechenlands in der Allgemeine Encyclopädie τοῦ Ersch καὶ Gruber Τόμ. 86 σ. 82 ε.

— Σαμουὴλ Κωνσταντινουπόλεως ἢ Ἰωαννίνειος Γ': Ὁ μέγας λογοθέτης κ. Στ. Ἀριστάρχης ἐπέστειλε μοι τὰ ἑξῆς τῇ 7 Μαΐου· «Ἐν τῷ καταλόγῳ τῆς Βιβλιοθήκης τῆς Βουλῆς ἐν τῷ ὅπῃ ἀρ. 195 κάθικι (Νέου Ἑλληνομνήμονος Τόμ. 5' σ. 80) ὄρθως ἔχει ἡ ὅμετέρα διόρθωσις Σαμουὴλ Κωνσταντινουπόλεως, ἐὰν ἡ πρὸς τὸν Λουκᾶδος Μελέτιον ἐπιστολὴ ἐγράφη τῷ ὅντι τῇ 11 Μαΐου 1764, ἀλλὰ προτιμητέα ἡ τῆς φυςεογραφὴ Ἰωαννικίου, ἐὰν ἀκριβεστέρα ἡ χρονολογία 11 Μαΐου 1763· διότι κατὰ τὸν ἑμὸν ἀνέκδοτον χρονολογικὸν Πίνακα ἐπιτκόπων Βυζαντίου καὶ πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως ἀπὸ τοῦ ἀποστόλου Ἀνδρέου μέχρι τῆς σήμερον, ὁ μὲν Ἰωαννίνειος Γ' παρηγένθη τῇ 21 Μαΐου 1763, ἡμέρᾳ Τετάρτη, ὁ δὲ Σαμουὴλ ὁ ἀπὸ Δέρκων ἐψηφίσθη μὲν τῇ 22 Μαΐου, ἡμέρᾳ Πέμπτη, τοῦ 1763, ἐγκαθιδρύθη δὲ τῇ 25 Μαΐου, ἡμέρᾳ Κυριακῆ τοῦ αὐτοῦ ἔτους».

— Ιωαννίνειος Γεωργιάδης. Ὁ ἐν Σωζοπόλει κ. Κωνσταντίνος Δ. ΙΙ. Ἰωαννίδης ἐγράψε μοι τῇ 20 Ἰανουαρίου τάδε· «Δαμάσκην τὸ θάρρος νὰ σημειώσω ἵνταῦθα, ἀκριβεῖας χάριν, ὅτι ὁ Βασιλεὺς Γεωργιάδης οὐδέποτε ἐχρημάτισε μητροπολίτης Βάρνης, ὡς ἐκ παραδρομῆς ἀναφέρεται ἐν σ. 3 τοῦ 5' Τόμου τοῦ Νέου Ἑλληνομνήμονος, ἀλλὰ διετέλεσε μητροπολίτης Ἀγγιάλου ἀπὸ τοῦ 1889, νῦν δὲ ἀπὸ τοῦ Φεβρουαρίου 1909 ἐγένετο Πελαγονίας».

— Ἀλέξανδρος βῆτωρ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας. Ἐν ἐπιστολῇ τῆς 31 Νοεμβρίου 1908 ὁ μέγας λογοθέτης κ. Σ. Ἀριστάρχης εἶχεν ἀνακοινώσει μοι τὰ ἑξῆς· «Πρὸς τὰ γραφέντα ἐν σ. 92 τοῦ Δ' Τόμου τοῦ Νέου Ἑλληνομνήμονος παρατηρῶ, ὅτι δὲ Ἀλέξανδρος ἦν οὐχὶ μέγας βῆτωρ τῷ 1766, ἀλλ' ἀπλῶς βῆτωρ τῷ 1760 καὶ 1769, ὅτε ἦν καὶ γραμματεὺς τῆς πατριαρχικῆς αὐλῆς». Ὁ δὲ μικρὸς βῆτωρ ἦν καὶ ὀφφικιάλιος τῆς Μεγάλης ἐκκλησίας, ἐπόμενος μὲν τῷ ὑπομνηματογράφῳ, προηγούμενος δὲ τοῦ ὄστιαρου. Ὁρα

τὴν ἐμὴν ἀνέκδοτον σειρὰν ροτῶ ὄφρικιων ἐκκλησιαστικῶν, ἐνθα μνεῖα γίνεται καὶ τίνος 'Ἀλεξάνδρου καὶ λογοθέτου τῶν οἰκιακῶν' τῷ 1760, δῆτος μ' ὄφρικιάλου».

— *Ονομασίαι πόλεων καὶ χωρῶν. Κατωτέρω ἑκδίδω ἀπαραλλάκτως τὸν ἐν τῷ ὑπ' ἀρ. 37 κώδικι τῆς Ἰστορικῆς καὶ ἴθυντογικῆς ἔταιρείας, γεγραμμένω τὸν δέκατον ὅγδοον αἰῶνα, ἐν φ. 71α.-79β περιλαμβανόμενον ἀνεπίγραφον κατάλογον πόλεων καὶ χωρῶν. Παρχτηρῶ δὲ διτὶ χάριν ἔξοικονομήσεω; χώρου ἑκδίδω τὰς πόλεις ἐκάστης ἵντασθα ἐν συνεγείρε, ἐν φ. ἐκάστην αὐτῶν καταλαμβάνει ἐν τῷ κώδικι ἰδίον στίχον.

ε. Στοιχὸν: χωρίον εὐρισκόμενον μεταξὺ τῆς Ἱπαρχίας τῶν Σύρων καὶ τῶν Κιλικῶν. Ἀνδριανούπολις πόλις τῆς Μακεδονίας. Ἡράκλεια πόλις τῆς Θράκης. Λυκχονία μέρος Καππαδοκίας, ἡτοι Καραμανίας. Κολοφὼν τὸ τουρκιστὶ Σουγαντζίκιον τὸ ἐν τῇ Μικρῷ Ασίᾳ. Μόλις μεγάλαι γ: εὐρίσκονται εἰς τὰ τέλη τῆς Μακεδονίας. ἢ μᾶλλον εἰπεῖν Θεταλίας. Μαρχιανούπολις τῆς Θράκης. Προμισία πόλις τῆς Φρυγίας Σαλονταρίας. Σύνναδα πόλις πρῶτον ἐν Φρυγίᾳ. Συρακοῦσα μητρόπολις τῆς νήσου Σικελίας. Βάτα ἢ Τάμυχ χώρα τῆς Αίγυπτου. Δαμασκός τὸ τουρκιστὶ Σάμη. Βόβλος τανῦν Τίβλετ 'Ατζεπελέτ. Ἐμμεσα τῆς Συρίας τανῦν Ἐμς. Δυτικοὶ Γαλάται Φροντζέζοι. Τίβεριούπολιν τανῦν βουλγαριστὶ Στρούμιτζα. Σκρίνον χωρίον κοντά εἰς τὴν Σόφιαν. Μυγδονία Ἀντιοχείας, ἡτε; λέγεται καὶ Νησίκη. Ρῶπον πόλις εὐρισκομένη εἰς τὴν Κελικίνην. Ταυρομηνία ἐν τῇ Σικελίᾳ. Ἀμφίπολις πόλις τῆς Μακεδονίας κοντά εἰς τὴν Καβήλην. Τύανα ἐν Καππαδοκείᾳ. Ἰλλυρία Σκλαβονία. Ἀντιόχεια τῆς Συρίας Δορόστολος πλησίον τοῦ Ἰστρου ἡτοι Δούναβη. Αἴλιαν πόλις ἡτοι τὰ Ἱεροσόλυμα. Μοισία ἢ Μυσία ἐπαρχία κυρίως ἐστι τῆς Ἰλάσσονος 'Ασίας ἡτις καὶ Φρυγία λέγεται (δρα 292 τοῦ Συναξαριστοῦ). Ἀρβήλ πόλις τῆς Περσίας. Μεδιόλανα τῆς Ἰταλίας τὸ νῦν Μιλάνον. Μαυρητανία ἡτις εὐρίσκεται εἰς τὸ βασιλείον τοῦ ἐν τῇ Ἀφρικῇ 'Αλτζέρι. Νικομήδεια τὸ νῦν λεγόμενον Σμύτι. Καρθαγένη ἐν Ἀφρικῇ τὸ Τούνεζι. Ἀντινοούπολις ἐν Αἴτ γύπτῳ εὐρισκομένη. Μελιτηνὴ πόλις τῆς Ἀρμενίας. Νύσση, ἡτες κοινῶς Νύστη ὄνομάζεται, ἀπέχει τῆς Καιταρείας 60. Μωχαρίσος χωρίον τῆς Καππαδοκίας. Αύλων τόπος εἰς τὴν Σλαβονίαν. Κλεο-

πατρίς ἐν Αἰγύπτῳ τὸ λγμὸν: (=λεγόμενον) Σουβιέζ. "Εδεσσα πόλις τῆς Μεσοποταμίας τὸ νῦν Ὀσυρφά, Γαλατία: Γαλλογραϊκία, τουρκιστὶ δὲ Γελάς. 'Αρβίλ πόλις τῆς Περσίας. Πάνορμος, πόλις τῆς Σικελίας. Εύχαίτα τὰ λεγόμενα" Εφλεέμ. Εύρωπη Ῥούμελι. 'Ράβενα πόλις τῆς Ἰταλίας. Σιδηνή ἐν Παμφυλίᾳ. Σαρδικὴ ἡ νῦν Τριαδίτζα, Βέρρια ἐν Ἀντιοχείᾳ. Νίκαια τὸ νῦν Ἰσνίκ. Πέργη νῦν Πίργη πόλις τῆς Παμφυλίας. 'Αμχασσα πόλις τῆς ἐν Ηόντῳ Καππαδοκίας. Σιγρί εἰν τῇ Μιτιλήνῃ. Νουρσία πόλις τῆς Ἰταλίας. Γάζα πόλις τῆς Παλαιστίνης. Τρίπολις ἐν Φοινίκῃ. 'Ερμούπολις εἰς τὸ Μισηῆρι. 'Αμινσός πόλις τῆς Καππαδοκίας. 'Αμμος καὶ Ἐμιδ τουρκιστὶ. 'Απολλωνία πόλις Βιθυνίας ὑπὸ τὸν Νικομηδεῖας. Νεάπολις ἐν Ἰταλίᾳ. 'Ιβηρίαν ἥτοι Γύιουρτζίαν. Μαρώνεια χωρίον τῆς ἐν Συρίᾳ Ἀντιοχείας. Φοτθία εὑρίσκομένη κατὰ τὸ Κρίμη πλησίον τοῦ Καφᾶ. Νίσι Πάτρα τὸ κοινῶς λεγόμενον Πατρατζίκι. 'Αγαλα Λιβαδία. Εύροια κατὰ Παλαιάν "Ηπειρον, ἥς μητρόπολις τὰ Ἰωάννινα. Τραϊανούπολις Τράνι κοινῶς λεγομένη, εὑρίσκεται εἰς τὴν παραθαλασσαίαν τοῦ Ἀδριατικοῦ καλπου. Λάρισσα εὑρίσκομένη ἐν τῇ δευτέρᾳ Θετταλίᾳ. "Αβυδος πόλις είναι τὸ ἐν τῇ Ἀνατολῇ κάστρον τὸ πρὸ τῆς βασιλευούσῃς. Σηστός δὲ τὸ ἐν τῇ Εύρωπῃ κάστρον τῆς αὐτῆς, ἀτίνα εὑρίσκονται εἰν τῷ Ἐλληνιστῶν καὶ καλοῦσιν αὐτὰ οἱ μὲν Τούρκοι Νίμοναξ-Ισάρι, οἱ δὲ Εύρωπαῖοι Δαρδανέλια καὶ ἀπέχουσιν ἔνα ἀπὸ τὸ ἄλλο στάδια ἑπτὰ ἡ ὁκτὼ, ἥτοι ἐν μίλιον. "Αγχυρα πόλις τῆς Γαλατίας. Νικομήδεια τὸ Ἰσμίτ. Φιλαδέλφεια τῆς Ἀραβίας εὑρίσκεται εἰς τὴν παλαιάν λεγομένην Ἐμμᾶν. Μάγδαλα εἰς τὰ ὄροθέσια τῆς Συρίας. Αύρακία πόλις τῆς Κρήτης κοντὰ εἰς τὴν Κνωσόν.

'Ἐν τέλει προστίθεται ἀλλὴ χειρί. "Αστος τὸ Πεχράμι ο.

— Παρόραμα. 'Ἐν Τόμῳ 5' τοῦ Νέου Έλληνομυθίου ο.

467 ἐν τῷ ἐκ Κέας ἐπιγράμματι στ. 2 ἔξεπιστε τὸ ἀρθρον τὰς. Γράφει δυσὶ κεφαλαῖς τὰς φύσεις ἐμάς δύω.